

Bijlage 1: Beoordelingsnormen

Beoordelingsschaal voor meerkader inzendingen.

GLIJDENDE SCHALEN VOOR THEMATISCH JUREREN

Titel	Aantal Punten
A. Eenvoudige titel.	1
B. Duidelijke poging om strekking van plan weer te geven.	2
C. Originele en/of creatieve titel die geheel aansluit bij wat het plan beoogt.	3
Plan	
A. Geen plan of nauwelijks een plan.	1 - 2
B. Eenvoudig plan. Talrijke gebreken (onlogisch, onjuist, onevenwichtig, onvolledig, onsamenhangend).	3 - 5
C. Enigszins uitgewerkt plan. Enkele gebreken.	6
D. Uitgewerkt plan met een onderverdeling waarvan de grote lijnen juist zijn.	7
E. Goed uitgewerkt plan, met een systematische onderverdeling. Geen of nauwelijks gebreken. Enige creativiteit en/of originaliteit.	8 - 9
F. Logisch uitgewerkt plan, grotendeels in overeenstemming met de titel. Systematisch en evenwichtig. Rode draad herkenbaar. Behoorlijk creatief en/of origineel.	10
G. Logisch uitgewerkt plan, geheel in overeenstemming met de titel. Systematisch, evenwichtig, compleet. Duidelijke rode draad. Zeer creatief en/of origineel.	11
H. Uitmuntend.	12
Ontwikkeling.	
A. Geen of nauwelijks thematische ontwikkeling.	1 - 3
B. Ontwikkeling blijft vrijwel beperkt tot korte aanduidingen van wat uit het stuk zelf ook al wel duidelijk is.	4 - 6
C. Uitwerking correct maar oppervlakkig, óf grondig maar onsamenhangend, óf nogal onvolledig.	7
D. Correcte maar voor de hand liggende uitwerking. Teksten geven feitelijke gemakkelijk beschikbare informatie. Aanzet voor een lijn in het verhaal is te herkennen. De belangrijkste aspecten worden behandeld.	8 - 9
E. Correcte en zo nu en dan diepgaande uitwerking. Lijn van het verhaal is meestal aanwezig. Redelijk evenwichtig en redelijke afstemming tussen tekst en stukken. Enige creativiteit en/of originaliteit. De meeste aspecten worden behandeld.	10 - 11
F. Correcte en diepgaande uitwerking. Lijn van het verhaal is duidelijk aanwezig. Evenwichtig en veelzijdig. Goede afstemming tussen tekst en stukken. Herhaaldelijk creatief en/of origineel. Vrijwel alle aspecten worden behandeld.	12 - 13
G. Correcte en zeer diepgaande uitwerking. Grote afstemming tussen tekst en stukken. Herhaaldelijk creatief en/of origineel met thematisch speurwerk.	14
H. Uitmuntend	15

Vernieuwing

A.	Geen vernieuwing ten opzichte van de gebruikelijke bewerking van dit thema.	1
B.	Weinig nieuwe aspecten en geen, voor het thema, nieuw filatelistisch materiaal.	2
C.	Meerdere nieuwe aspecten en/of nieuwe benadering van sommige onderdelen, óf een geheel nieuw thema op voor de hand liggende manier uitgewerkt, óf enkele voor het thema nieuwe filatelistische stukken.	3
D.	Nieuwe benadering van het thema als geheel, óf geheel nieuw thema dat behoorlijk is uitgewerkt, óf meerdere voor het thema nieuwe filatelistische stukken.	4
E.	Geheel is duidelijk creatief en/of origineel, óf heeft een verscheidenheid aan voor het thema nieuwe filatelistisch stukken.	5

Thematische kennis

A.	Gemakkelijk toegankelijke en vrij oppervlakkige thematische kennis. Te veel of te weinig tekst en/of alleen tekst boven of onder aan ieder blad. Vaak geringe aansluiting tussen tekst en materiaal. Materiaal is vaak te algemeen (ander materiaal zou specifiek bij tekst passen).	1 - 3
B.	Op sommige plaatsen blijkt thematische studie. Op meerdere bladen te veel niet relevante tekst, of te weinig tekst en/of één blok tekst per blad. Nogal eens te weinig aansluiting tussen tekst en materiaal en/of te algemeen materiaal.	4 - 6
C.	Op meerdere plaatsen blijkt thematische studie. Goede aanzet van goed gebruik van tekst (op goede plaats, relevant, juiste hoeveelheid), maar verkeerd gebruik is geen uitzondering. Aansluiting tussen tekst en materiaal en keuze van materiaal behoeft meer aandacht.	7 - 9
D.	Er is duidelijk thematische studie verricht ten aanzien van vele aspecten. Over het algemeen juist gebruik van tekst. Vrijwel over de hele linie goede aansluiting tussen tekst en materiaal. Meestal goed gekozen materiaal.	10 - 12
E.	Over de hele linie is duidelijk thematische studie verricht. Juist gebruik van thematische tekst en goede aansluiting bij het materiaal. Materiaal heel goed passend bij de tekst. Enkele thematisch opvallende vondsten van materiaal.	13 - 15

Filatelistische kennis

A.	Eenzijdig modern materiaal van laag filatelistisch gehalte.	1 - 3
B.	Eenvoudig materiaal met zeer geringe spreiding (qua aard, tijd en herkomst).	4 - 6
C.	Materiaal met geringe spreiding.	7 - 8
D.	Zekere spreiding. (Vrijwel) geen filatelistische gebreken.	9
E.	Redelijke spreiding. Enkele stukken van goed filatelistisch gehalte. Waar nodig wordt hier en daar filatelistische toelichting gegeven.	10 - 11
F.	Grote spreiding over de gehele inzending. Diverse stukken van hoog filatelistisch gehalte. Herkenning van niet direct voor de hand liggende thematische relevantie. Enige filatelistische studie. Waar nodig wordt filatelistische toelichting gegeven.	12 - 13
G.	Opmerkelijke spreiding. Hoog gehalte over de gehele linie. Verrassende thematische relevantie. Duidelijke filatelistische studie.	14
H.	Uitmuntend.	15

Kwaliteit

A.	Kwaliteit laat op vele plaatsen, zelfs bij modern materiaal, veel te wensen over.	1 - 2
B.	Kwaliteit is op veel plaatsen matig.	3 - 4
C.	Als geheel is de kwaliteit behoorlijk.	5 - 6
D.	Als geheel is de kwaliteit goed.	7 - 8
E.	Kwaliteit is hoog (de aard van het materiaal in aanmerking genomen).	9 - 10

Zeldzaamheid

A.	Materiaal zonder enige moeilijkheidsgraad.	1 - 4
B.	Geringe moeilijkheidsgraad.	5 - 8
C.	Hoofdzakelijk eenvoudig, maar ook enig gemiddeld materiaal.	9 - 10
D.	Diverse stukken van gemiddelde zeldzaamheid. (Vrijwel) geen moeilijke stukken.	11 - 12
E.	Geringe en gemiddelde zeldzaamheid met elkaar in evenwicht. Enkele moeilijke stukken.	13 - 14
F.	Stukken overwegend van gemiddelde en grote zeldzaamheid. Enkele opmerkelijke stukken.	15 - 17
G.	Zeldzaam of zeer moeilijk te vinden materiaal nadrukkelijk en veelvuldig aanwezig.	18 - 19
H.	Uitmuntend	20

Presentatie

A.	Buitengewoon slordige indruk.	1
B.	Duidelijke gebreken in de presentatie.	2
C.	Zonder dat van duidelijke gebreken sprake is, laat de verzorging toch te wensen over.	3
D.	Verzameling maakt een goed verzorgde indruk.	4
E.	Uitmuntend.	5

21 januari 2002

Wanneer er sprake is van een *eenkader* inzending (die sinds medio 2006 ook uit twee kaders kan bestaan) dan zijn er geen 100, maar slechts 40 punten te vergeven, volgens onderstaande schaal. In feite zijn deze adviesnormen een soort samenvatting van de "grote" lijst, maar wat anders gebundeld. Er zijn ook verschillen in relatieve zwaarte van de onderdelen.

THEMATISCH		
1.	Titel/plan: originaliteit en duidelijkheid.	Max. 9 ptn.
2.	Uitwerking: verhouding t.o.v. plan, bijschriften, voldoende kennis van het thema, aanwezig- heid van filatelistische elementen.	Max. 10 ptn.
3.	Indeling: verdeling postzegels- overige filatelis- tische elementen.	Max. 7 ptn.
4.	Kwaliteit: staat van poststukken, keuze + leesbaar- heid van stempels, frisheid en centrering van zegels.	Max. 6 ptn.
5.	Presentatie: bladindeling, taal- schrijffouten, algemene indruk, kaderlijnen en overzichtelijkheid.	Max. 8 ptn.
Totaal		Max. 40 ptn.

Bijlage 2: Adressen

Adressen van instellingen/verenigingen die voor de thematisch verzamelaar van belang kunnen zijn.

Nederlandse Bond van Filatelisten-Verenigingen

LID VAN DE "FEDERATION INTERNATIONALE DE PHILATELIE" (F.I.P.)
EN DE "FEDERATION OF EUROPEAN PHILATELIC ASSOCIATIONS" (F.E.P.A.)

GEREGISTREERD ONDER NUMMER V 40532209 BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL TE UTRECHT

Adres: Zeelantlaan 11, 3526 AK Utrecht
Telefoon: 030-2894290
E-mail: bonds bureau@nbfv.nl
Website: www.nbfv.nl

Bondsbibliotheek:

Adres: Hoofdstraat 1, 3741 AC Baarn
Openingstijden: Elke woensdag van 10-17 uur en elke eerste zaterdag van de maand van 10-12 uur
Telefoon: 035-5412526
E-mail: bibliotheek@nbfv.org

Commissaris Filatelistische Vorming:

Adres: Boomgaarddreef 5, 3243 AC Stad aan't Haringvliet
Telefoon: 0187-611542
E-mail: sbangma@xs4all.nl

NVTF (Nederlandse Vereniging voor Thematische Filatelie):

Secretaris: J.C. van Duin
Adres: Berglustlaan 84, 3054 BK Rotterdam
Telefoon: 010-4610573
E-mail: jc.vduin@hccnet.nl

Ledenadministratie: H. Tollenaar
Adres: Tabakstiend 5
Telefoon: 0317-317930
E-mail: h.j.tollenaar@hccnet.nl

Er is een internetsite met veel informatie over illegale uitgaven: www.askphil.org. Deze site hoort bij een vereniging uit Chicago. Dat men juist *hier* het gangsterdom in de filatelie bestrijdt kan haast geen toeval zijn!

Bijlage 3: Literatuur

Aanbevolen literatuur voor verdere studie met betrekking tot de thematische filatelie.

Bold, W.E.J. van den: Handboek voor de Thematische Filatelie, Wageningen 1990.
(uitgegeven door de NVTF).

Siem, T.H.: Moderne thematische filatelie, deel I, Thema en Plan, 1995
(Bondsreeks van Filatelistische Publicaties, No. 8)

Siem, T.H.: Moderne thematische filatelie, deel 2, De Ontwikkeling, 1996
(Bondsreeks van Filatelistische Publicaties, No. 12)

(Beide titels van Siem zijn anno 2006 nog via het Bondsbureau verkrijgbaar)

THEMA, Tijdschrift voor Thematische Filatelie (orgaan van de NVTF).
Hierin verschijnen naast artikelen over specifieke thema's diverse algemeen voorlichtende bijdragen van met name W.E.J. van den Bold (o.a. over het Plan), J.C. van Duin (over goede en foute stukken) en D. Koelewijn (bijzonder filatelistisch materiaal).

Maandblad FILATELIE.

Ook hierin verschijnen thematische bijdragen. Vergeet echter niet kennis te nemen van de vele bijdragen over andere takken van de filatelie. Een thematisch filatelist moet overal van op de hoogte zijn!.

THEMAPHILA, kwartaalblad van de gelijknamige Belgische vereniging voor thematische filatelie.

Hierin verschijnen geregeld uitgebreide artikelen over diverse onderwerpen uit de thematische filatelie van met name Koenraad Bracke..

Bijlage 4: “Verboden waar”

Een van de eenvoudigste vragen van een inzender is: “Wat mag ik *niet* gebruiken?” Het antwoord op deze simpele vraag is lastig, omdat de opvattingen over wel of niet toegestane zegels etc. in de loop van de tijd zijn veranderd en nog steeds veranderen. We zullen desondanks een aantal zaken op een rijtje zetten. Maar we zijn verre van volledig!

Illegale uitgiften.

Hierover kunnen we kort zijn. Illegale uitgiften zijn in de handel gebracht zonder dat er een staat of erkend postbedrijf achter staat. Handige ondernemers gebruiken evenwel de naam van een land of een daarop gelijkende naam om zegels met mooie plaatjes als echt te verkopen. Filatelistisch gezien hebben ze dezelfde status als zelfgemaakte zegels (dus géén status). Het zijn namelijk geen postzegels. In een thematische verzameling hebben ze dezelfde waarde als een suikerzakje of een snoepapiertje. Vooral zegels met de namen van deelstaten uit de voormalige USSR zijn in het illegale circuit verschenen. Op pagina 4 staat een adres voor informatie hierover.

Roofstaten.

Roofstaten is een begrip dat sinds de jaren '70 van de vorige eeuw wordt gebruikt voor een aantal staten dat (via een “agency”) veel te veel zegels heeft uitgegeven, zowel wat aantal emissies als oplagen betreft. Iedere relatie met het inwonertal of de postale behoefte was zoek, de meeste zegels zagen het land van uitgifte nooit en de welwillendheidsafstempeling, doorgaans opgedrukt, is kenmerkend. Het begrip roofstaat slaat op het beroven van de bonafide verzamelaar, maar het kan ook gaan om een vertaling van het Engelse “barbary state”, hetgeen overigens uiteindelijk op hetzelfde neerkomt.

Het “Grosses Lexicon der Philatelie” uit 1978 noemt als roofstaten de emiraten aan de Perzische Golf, Jemen, Ghana, (Equatoriaal) Guinea, Sierra Leone, Panama, Paraguay en Hongarije. Al deze landen hebben veel schadelijke uitgiften uitgegeven, maar het begrip roofstaat wordt vooral toegepast op de Golfstaten tijdens de periode van 1967 tot 1973 (toen ze samengingen als Verenigde Arabische Emiraten*). Zegels van de roofstaten zijn nog steeds *verboden* op tentoonstellingen.

Enkele staten die in de jaren '70 als roofstaat bekend stonden hebben “hun leven gebeterd”, maar met dezelfde normen als 40 jaar terug gaan er tegenwoordig heel wat landen in de fout.

*). Ajman (inclusief Manama), Dubai, Abu Dhabi, Fudjeira, Ras al Khaimah, Sjarjah (inclusief Khor Fakkan) en Umm al Qiwain

Een kwartet rozenzegels uit roefstaten. Die kun je als filatelist missen als roos en haaruitval. Weggooien!

Schadelijke uitgitten.

Er is een tijd geweest dat de FIP een zwarte lijst uitgaaf van verkeerde uitgaven, onderscheiden in drie categorieën: schadelijke, onrechtmatige en ongewenste uitgitten. Het was vechten tegen de bierkaai. Er zijn de laatste 25 jaar zo onnoemelijk veel van dergelijke emissies geweest dat het niet meer is bij te houden.

Hoe dat komt? Er zijn kennelijk kopers voor. Vooral voor populaire onderwerpen als planten, dieren en treinen. Ook de privatisering van veel postbedrijven speelt een rol. Het is niet meer primair de kwaliteit van de postverwerking, maar de winstgevendheid waarop ze worden afgerekend.

De *verzamelaar* is door zijn kooplust en de toegenomen welvaart de hoofdschuldige van deze ontwikkeling en de *filatelist* het slachtoffer. De filatelist wordt immers opgezadeld met veel materiaal waarvan de relatie met *postaal* gebruik is verdwenen.

Is er dan geen rem op deze ontwikkeling? Op papier wel. Er is internationale samenwerking in de World Association of the Development of Philately (WADP), waarin o.a. samenwerken de UPU, de FIP, de internationale organisatie van handelaren en die van filatelistische journalisten.

De Wereldpostunie (UPU) heeft voor de aangesloten landen een ethische code vastgesteld, bestaande uit 8 "aanbevelingen". Deze code is (in het Engels) op te vragen op www.upu.int/wadp/en/index.shtml

Als voorbeeld hebben we een stukje van aanbeveling nummer 4 vrij vertaald: *"De postbedrijven moeten er voor zorgen dat elke uitgifte van postzegels voldoende groot is om tegemoet te komen aan de potentiële operationele behoefte en de te voorziene filatelistische vraag"*.

Een interessante opmerking voor ieder die geprobeerd heeft in de winter van 2006 in Nederland een velletje met "bewegende" schaatsenrijders te kopen.

Zelfdiscipline en zelfcontrole.

Hoe gaan we om met schadelijke, onrechtmatige en ongewenste uitgften? Op deze laatste bladzijde is het iedereen hopelijk duidelijk geworden dat het ondoenlijk is alles wat verboden of ongewenst is in rijtjes en tabellen te zetten. We moeten ons gevoel laten werken, gevoed door een flinke hoeveelheid achterdocht. We kleunen dan wel een keertje mis, maar dat hoort bij het leerproces.

Bij welk materiaal moet het alarm afgaan?
Een viertal situaties:

1. Wanneer het om zegels of velletjes gaat uit kleinere landen in Azië, Afrika, Oceanië of Latijns-Amerika.
2. Wanneer het om afbeeldingen gaat die niets met het land van uitgifte te maken hebben.
3. Wanneer het om onwaarschijnlijk grote series gaat.
4. Wanneer het om ongetand materiaal gaat.

Wat moeten we met “verdacht” materiaal? Niet aanschaffen? En als we het al bezitten, wegdoen? Nee, niet zo snel! Doe het volgende:

1. Als het *goedkoop* is, het risico nemen.
2. Bij de eerste gelegenheid een *deskundige* vragen om een oordeel.
3. Gewoon thematisch gebruiken tot er een beter stuk gevonden wordt.
4. Alleen “echt” roefstatenmateriaal en illegaal spul wegdoen en geen moeite doen daar een thematische tekst aan op te hangen.

Houd het hoofd dus koel en denk goed na voor je onderstaande stukken opneemt in een inzending over wintersport.

